

3. Lovforslagets baggrund

Kommissionen fremlagde i januar 2000 en hvidbog for den fremtidige politik for fødevarer sikkerhed i Fællesskabet. Den blev begyndelsen til en reform af den europæiske fødevarerlovgivning. I hvidbogen opstilles en række overordnede principper, som skal tænkes ind i nye fællesskabsforskrifter på fødevarer-, foder- og veterinærområdet.

Et gennemgående princip i EU's fødevarerlovgivning er, at fødevarer sikkerhedspolitikken skal udvikles ud fra en integreret helhedsstrategi – det vil sige, at den skal dække hele fødevarerækeden fra »jord til bord«. Reguleringen fastlægger også ansvarsfordelingen mellem aktørerne i fødevarerækeden: Foderfabrikanter og primærproducenter og virksomheder på fødevarerområdet skal have det primære ansvar for fødevarer sikkerheden. De ansvarlige myndigheder skal føre tilsyn – bl.a. ved hjælp af nationale overvågnings- og kontrolsystemer.

Fødevarerforordningen, forordning om offentlig foderstof og fødevarerkontrol og den såkaldte hygiejnepakke, tager udgangspunkt i hvidbogens principper.

3.1. Fødevarerforordningen

Med vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerheden (herefter fødevarerforordningen) blev rammerne for regulering af fødevarer sikkerheden fastlagt og grundlaget for etablering af Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet skabt. Med fødevarerforordningen sættes hovedprincipperne i Hvidbogen om Fødevarer sikkerhed i kraft.

Fødevarerforordningen fastlægger bl.a. ansvarsfordelingen mellem aktørerne i fødevarerækeden: Foderfabrikanter og primærproducenter og virksomheder på fødevarerområdet skal have det primære ansvar for fødevarer sikkerheden. De ansvarlige myndigheder skal føre tilsyn – bl.a. ved hjælp af nationale overvågnings- og kontrolsystemer.

Fødevarerforordningen har som generel målsætning at sikre et højt niveau af beskyttelse af menneskers liv og sundhed og beskyttelse af forbrugernes interesser. Dette skal ske under hensyntagen til beskyttelsen af dyrs sundhed og velfærd, planters sundhed og miljøet. Endvidere er det målsætningen at opnå fri bevægelighed i Fællesskabet for fødevarer og foder.

De artikler i fødevarerforordningen, der omhandler import og eksport af fødevarer til og fra Fællesskabet,

bestemmelser om krav til fødevarer sikkerhed, bestemmelser om forbud mod vildledning, ansvarsfordeling mellem fødevarer virksomheder og myndigheder, regler om sporbarhed samt regler om virksomhedslederens ansvar for fødevarererne, finder først anvendelse fra 1. januar 2005, mens forordningens bestemmelser om den generelle fødevarerlovgivning, herunder forsigtighedsprincippet, er trådt i kraft den 20. februar 2002. Principperne stemmer overens med den hidtidige danske praksis på området.

Det fremgår af fødevarerforordningen, at lovgivningen om fødevarer- og foder sikkerhed fremover skal baseres på *risikoanalyse*, hvis det under hensyn til samfundsmæssige, økonomiske, traditionelle, etiske og miljømæssige forhold samt kontrolmulighederne er risikomæssigt.

Fødevarerforordningen fastlægger principperne for risikoanalyse, som består af tre indbyrdes forbundne komponenter, nemlig *risikovurdering*, *risikohåndtering* og *risikokommunikation*. Risikovurdering bør foretages på en uafhængig, objektiv og gennemsækelig måde og være baseret på den foreliggende videnskabelige viden. Risikohåndteringen skal baseres på risikovurderingen, men også tage hensyn til andre forhold af relevans for det spørgsmål, som er under overvejelse. Begrebet *risikokommunikation* dækker over den informationsstrøm, der er nødvendig for at afdække alle relevante aspekter i sagen, og som skal sikre underretning af myndigheder, erhverv og forbrugere, så der kan ageres hensigtsmæssigt. Disse begreber er nærmere defineret i forordningens art. 3, nr. 10-13.

Princippet om adskillelse mellem risikovurdering på den ene side og risikohåndtering og risikokommunikation på den anden side afspejles på europæisk plan i oprettelsen af den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet. I Danmark afspejles princippet i organisationen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders institutioner. På fødevarerområdet har man i 2004 udskilt risikovurderingen af fødevarer til den nyoprettede institution, Danmarks Fødevarer forskning.

Fødevarerforordningen fastslår, at i de tilfælde, hvor der eksisterer en risiko for liv eller sundhed, men hvor der hersker videnskabelig usikkerhed, kan *forsigtighedsprincippet* anvendes ved afgørelse af, hvilke risikohåndteringsforanstaltninger, der kan anvendes for at sikre et højt beskyttelsesniveau.

Med fødevarerforordningens artikel 7 er der skabt et ensartet grundlag i Fællesskabet for anvendelse af forsigtighedsprincippet på fødevarer- og foderområdet, jf. også bemærkningerne til lovforslagets kapitel 2.